

Pohled očí a strach z létání

Zblízka je každý mezek velký.

Seneca

Geronimův otec Taklishim, Šedivák, zemřel, když byl chlapec ještě malý. Přesto ho stihl naučit dvě důležité věci: ráno mají věci vždycky jasnější obrysy než večer a neposlouchej jenom to, co ti lidé říkají, ale také, jak to říkají.

V roce 1986 vydala University of Nebraska knihu *Geronimo and the End of the Apache Wars* (Geronimo a konec apačských válek). Její autoři v ní popisují scénu z března 1858. Bylo mu devětadvacet a úplně převrátila jeho život:

„Jednoho odpoledne, když jsme se vraceli z města, jsme se setkali s několika ženami a dětmi, které nám řekly, že mexičtí vojáci z nějakého jiného města zaútočili na náš tábor, zabili všechny strážce a bojovníky, sebrali všechny naše poníky, zajistili naše zbraně, zničili naše zásoby a zabili mnoho našich žen a dětí. Rychle jsme se rozešli a skryli se, jak nejlépe jsme mohli, a čekali až do setmění, kdy jsme se shromáždili na určeném místě setkání, v houštině u řeky. Tiše jsme se kradli, jeden po druhém, ke strážím, které hlídaly zabitě, a tak jsem zjistil, že mezi mrtvými byly moje matka, moje mladá žena a mé tři malé děti.“

Od toho dne se stali Mexičané jeho životními nepřáteli a otcovy rady z dětství mu několikrát zachránily život.

První přibližujeme v kapitole *Proč je ráno moudřejší večera*. Druhá souvisí s tím, co znáte jako řeč těla.

Když se vás někdo snaží přesvědčit o svoji pravdě, naklání se směrem k vám. Někdy naopak bojovně vystrkuje bradu. Dlouho vám hledí upřeně do očí. Pokud chce, abyste s ním souhlasili, mírně přikyvuje. Když řeč těla neznáte, lehce tomuto nevědomému nátlaku podlehnete. Mohou za to naše buňky v mozku, kterým se podle tohoto efektu říká zrcadlové.

Jestli se vás někdo snaží obelhat, dělá to proto, aby získal nějakou výhodu. Do vašeho vztahu nebo dialogu tím přitom vnáší obousměrný strach.

- Bojí se, že bude při svém lhaní odhalen, protože opravdu dokonalých lhářů není mnoho. Jestliže ho skutečně odhalíte, máte několik možností, které popisujeme v následující kapitole *Naučte se říkat ne*.
- O něco horší to pro vás může být, když na to nepřijdete. Podlehnete jeho lži, naletíte mu ve vztahu nebo v podnikání a zaděláte si tím na strach, který bude nevyhnutelně následovat. Nemusí vás stát život, ale přijdou chvíle, kdy vám bude hodně zle.

Abyste předešli nemilým překvapením, může vám pomoci objev odlišných funkcí mozkových hemisfér, který popisujeme na str. 162, a to, co se jak projevuje navenek.

Starořecká klepsydra, „zlodějka vody“, ještě neměřila čas, ale odměřovala časové intervaly. První hodiny s ciferníkem se začaly objevovat na kostelních a městských věžích v době, kdy se roku 1265 narodil Dante Alighieri. Později je popsal v *Božské komedii*. Zatímco ručičky na cifernících některých synagog se otáčejí doleva, snad aby symbolizovaly význam návratu ve smyslu pravého pokání, křesťanský svět zná pravotočivý pohyb. Směr doprava nám naznačuje směřování do budoucnosti.

Pozor na zrcadlový efekt: Pohled doleva budete vnímat jako oči směřující napravo.

Pokud jste praváci a patříte mezi přibližně osmdesát pět procent obyvatel naší planety, zůstává pro vás všechno minulé nalevo. Doprava potom směřuje všechno, co bude, co se teprve stane, co v naší zeměpisné šířce „jde proti směru stínu slunce“. Směrem doprava také píšeme.

Jestli někdo mluví pravdu, nebo ne, prozradí svým pohybem jeho oči. Může na vás koukat sebeupřeněji, ale na přesně položenou otáz-

ku to nevydrží. Když stáčí oči doleva, podvědomě se obrací k informacím, které jsou v něm uloženy. Na levé straně, v minulosti, spočívá to, co jste prožili. Pokud člověk mluví pravdu, nemusí na tom nic měnit a jednoduše si to jen prohlédne. Naopak když směřuje očima napravo, doslova s nimi utíká do budoucnosti, kde ovšem žádný příběh není. Vymýšlí si a teprve hledá „správnou“ odpověď, která je někde v budoucnosti.

Můžete si to hned vyzkoušet. Začněte někomu vyprávět, co jste dělali včera. Říkejte mu pravdu. Až skončíte, začněte si vymýšlet, vědomě lžete. Rozdíl na vás bude nejen patrný na první pohled, ale ucítíte to i vy sami.

Než si pohled do očí druhého člověka osvojíte jako svůj privátní detektor lži, nejdříve se nenápadně — pokud to nevíte jistě — a jakoby mezi řečí zeptejte, jestli je dotyčný pravák nebo levák. U lidí píšících levou rukou toto pravidlo funguje opačně.

Znalost očních pohybů může významně pomoci i vám; ne tím, že se lépe naučíte lhát, ale že odnaučíte sebe nebo jiné strachu, například z létání.*

- Zavřete oči a představte si sami sebe, jak sedíte v letadle. Vnímejte se v barvě, jak jste to zažili už předtím, pohodlně sedícího v sedačce.
- Potom změňte obrazu barvu a proměňte ho v černobílý. Až se vám to podaří, udělejte další krok.

* Jestli máte strach z létání, velice málo vám pomohou racionální informace, například statistické údaje o tom, jak malý zlomek lidí se zabije v letadle v porovnání se silnicemi. Touto metodou se ale můžete zbavit také strachu ze zubaře, ze zkoušky nebo dalších druhů, které vás „život naučil“.

- Zmenšíte celý obraz před sebou a umístíte ho na obrazovku televizoru. Může to být třeba vůbec první televizor Tesla 4001 A, vybavený slavnými sedmikólikovými elektronkami, zapuštěný v dřevěné bedně, jejíž druhou polovinu tvořilo rádio, nebo legendární modely Athos, Akvarel, Mánes, Aleš nebo oblíbený Ametyst.
- Televizor pomalu umístíte doleva dolů do svého zorného pole, ale nepřestaňte se na něj dívat.
- Sledujte ho po celou dobu letu a vnímejte, jak je vám v televizi dobře, nic se vám neděje a brzy v pořádku přistanete na cílovém letišti.

Cílem vědomé práce s touto představou je „umístit“ vás před letem do pozice, kterou vaše podvědomí z minulosti „zná“, už

jí mnohokrát prošlo a nic se během ní nestalo. Poloha ve vlastním zorném poli vás umísťuje do bezpečné zóny, ze které nemáte strach, protože jste ji „už prožili“. Je přitom jedním z mnoha důkazů, že našemu mozku je jedno, jestli si něco představujete, anebo jste tím skutečně prošli.